

Eid al Fitr och Eid al Adha

Publicerad: 05 May 2005

Islams högtider utöver den veckovisa högtidsdagen djumah (fredag) två årsvisa högtider är eid al adha, som infaller vid pilgrimsfärden och den andra, eid al fitr, som infaller efter fastan.

Eid al Adha

Den tolfte månaden i den islamiska kalendern kallas dhul hijjah. Det är den månad i vilken islams femte grundpelare – valfärden – genomförs. Under denna månad infaller likaså en av islams högtider, eid al adha. Dessa båda tillfällen, valfärden och eid al adha, är oupplösligt förbundna med profeten 'Ibrāhīm (över honom vare Guds frid), känd i judiska och kristna traditioner som Abraham.

Att valfärda kallas ofta för att gå i Abrahams fotspår med anledning av att de ritualer som ingår i pilgrimsfärden replikeras i många av de händelser som ägde rum under profeten Abrahams liv. eid al adha förknippas särskilt med en prövning i Abrahams liv då Gud befallde honom att offra hans son Ismael. eid al adha infaller den tionde dagen i dhul hijjah vilken är den dag då de flesta valfärd-sriter har utförts och pilgrimerna slaktar ett djur för att hedra profeten Abrahams lydnad av Gud.

Abraham var en föregångsman och, i sin rena, ursprungliga tro, ett exempel. Han böjde sig under Guds vilja och var inte en sådan som ger avgudar sin dyrkan. Han var alltid tacksam mot [Gud] för Hans välgärningar, Han som hade utvalt honom och lett honom till en rak väg. [1]Koranen 16:120-121

I en gudomligt inspirerad dröm såg Abraham sig offra Ismael. Abrahams familj visade fullständig tillit till Gud varför Abraham även berättade för Ismael om drömmen. Han höll utan att tveka med om att hans fader skulle utföra Guds befallning. Tillsammans begav de sig till offerplatsen där Abraham gjorde sig beredd att offra sin älskade son. Vid denna tidpunkt försökte djävulen fresta Abraham i hans lydnad av Gud men Abraham stod emot dessa insinuationer. Abraham såg mot sin son för vad han trodde vara sista gången men när bladet närmade sig Ismaels hals lät Gud det stan-na i hans hand och visade att Abraham inte behövde fortsätta. Hans offer hade redan uppfyllts.

Att ge upp något så stort för Guds skull som sitt barns liv är ett ofattbart offer. Idag kan något obetydligt som en kopp kaffe istället för att donera pengar till välgörenhet vara en stor uppoffring. Försök att föreställa dig hur Abraham måste ha känt när han höll kniven ovanför hans barns hals bara för att i sista stund få veta att offret inte var nödvändigt. Att ha fullständig tillit till Gud och med säkerhet veta att Han avser vad som är bäst för är ofta svårt även om det inte borde vara så.

Gud visar var och en som fruktar Honom en utväg ur [alla svårigheter] och sörjer för honom på ett sätt som han inte kan förutse; och den som litar till Gud behöver inget annat [stöd]. Gud når alltid Sitt syfte [och] Gud har fastställt ett mått för allt. [2]Koranen 65:2-3

Gud ersatte Ismael med ett får varpå muslimer offerar ett djur då eid al adha firas. Denna utav islams högtider är inte bara en fest utan också en högtid där vi påminns om vår underkastelse inför Guds vilja. Muslimer som inte valfärdar kan offra ett djur till minne av profeten Abrahams

prövning.

[Offerdjurens] kött och deras blod når aldrig Gud; men er gudsfruktan [och er lydnad] når Honom. Och Han har låtit er råda över dem för att ni skall förhållas Gud, som har väglett er. Och förkunna detta glada budskap för dem som gör det goda och det rätta. [3]Koranen 22:37

Offer av djur missförstås ofta då Gud inte har något behov av blod eller kött. I själva verket har Gud inget behov av någon av våra handlingar av dyrkan men för vår egen skull befäller Gud oss att visa Honom lydnad.

Fördelningen av kött under eid al adha stärker många av våra ansträngningar för att behaga Gud. Vanligtvis äts en del av familj och släkt, en del ges till vänner och grannar och en del skänks till fattiga. Denna handling symboliserar vår vilja att ge av våra gåvor för att stärka band av släktskap och vänskap och vår entusiasm inför att ge upp saker som är till nytta för oss för att hjälpa dem som är i behov. I offret erkänner vi att alla välsignelser kommer från Gud.

Eid al adha infaller den tionde dagen i dhul hijjah. För dem som inte vallfärdar börjar dagen med en tidig morgonbön med församlingen. Det är en tid för att fira, besöka familj och vänner samt tacka Gud för alla välsignelser Han skänkt oss vilket kräver kontakt med släkt, familj och grannar samt empati och medkänsla för de fattiga. Framför allt påminner eid al adha oss om att Gud är störst och att Han är källan till alla gåvor. Genom både goda och dåliga tider är Gud källan till all komfort.

Eid al Fitr – efter fastan

Under slutet av fastemånaden ramadan firas eid al fitr som är den andra av islams högtider i den islamiska kalendern. På arabiska betyder eid något som återvänder och upprepas vid en viss tid. Ordet eid har emellertid med tiden kommit att avse en fest. Ordet fitr är roten till ordet iftar (att bryta fastan) och betecknar slutet på fastemånaden. Det vore fel att anta att muslimer firar att de inte längre behöver fasta, då den som fastat i själva verket är ledsen över att ramadan är över. Vad muslimer firar är att Gud har tillåtit dem att delta i och slutföra fastemånaden och hänge sig åt andlig reflektion. Muslimer firar att Gud i Hans oändliga barmhärtighet och visdom kan acceptera deras gärningar och belöna dem.

...Håll [fastan under den föreskrivna] perioden och pris Gud som har väglett er – kanske skall ni visa [Honom] tacksamhet. [4]Koranen: 2:185

En eid (eller fest) utförs inte på det sätt som de flesta kanske tror. Efter den föregående nattens observation av månen, vilket indikerar att ramadan är över, vaknar muslimer för gryningsbönen och början på en mycket speciell dag. I de tidiga morgontimmarna förbereder sig de som har fastat inför den speciella eidbönen. Det har blivit till sed att ta på nya kläder för att fira eid då "Gud är vacker och Han älskar det som är vackert." [5]Sahih Muslim Det är vidare en handling av dyrkan att äta några dadlar före eid bönen för att betona att fastemånaden är över. Därtill är det förbjudet att fasta på eiddagen eftersom det är en dag av firande och åminnelse av Gud.

Det är brukligt att äta några dadlar till frukost före eidbönen som ett tecken på att man inte fastar.

Eidbönen hålls utomhus på en stor öppen plats. I dåligt väder, eller på grund av brist på lämpliga

arrangemang, förrättas den ibland även i moskéerna. Då de som skall delta i bönen samlas på böneplatsen utbyts gratulationer som "eid Mubarak" samt böner för varandra som "må Allah acceptera våra handlingar". Barn hoppas på gåvor och de äldre reflekterar över vilken inverkan ramadan har haft på dem. Eidbönen skiljer sig något från de vanliga bönerna och även om den inte är obligatorisk är det starkt rekommenderat att delta. I eid bönen står de bedjande skuldra mot skuldra och tackar Gud, inte bara för glädjen över ramadan, utan också för de otaliga välsignelser Han skänker oss varje dag.

Före eid bönen inleds skall en viss summa – zakat al-fitr – ha skänkts till fattiga. Varje vuxen muslim som har ekonomisk möjlighet förväntas ge en liten mängd som ungefär motsvarar 70 kr från vilka livsmedel köps och distribueras till fattiga.

Eid-bön vid Taj Mahal i Agra, Indien.

Vid slutet av bönen upplöses församlingen för att återvända hem eller fira på annat sätt. Muslimer försöker efterlikna profeten Muhammeds (över honom vare Guds frid och välsignelser) vägledning genom att färdas till platsen för eidbönen via olika vägar. Detta och det faktum att bönen hålls på en öppen plats manifesterar på ett tydligt sätt islam och hur muslimer tackar Gud. Den faktiska eiddagen är bara en dag, men i många muslimska länder kan företag och kontor hållas stängda i upp till en vecka.

Källa:

Muhammed Knut Bernström (2000), Koranens budskap. Simrishamn: Proprius

Fotnoter:[+]

Fotnoter:

↑1 Koranen 16:120–121

↑2 Koranen 65:2–3

↑3 Koranen 22:37

↑4 Koranen: 2:185

↑5 Sahih Muslim